

UCHWAŁA

Dnia 28 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jan Majchrowski (przewodniczący)

SSN Paweł Zubert (sprawozdawca)

SSN Piotr Sławomir Niedzielak

Protokolant Ewa Śliwa

w sprawie sędziego Sądu Rejonowego w M. A. I.
po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej na posiedzeniu w dniu 28 kwietnia 2021 r.
w związku z zażaleniami sędziego objętego wnioskiem i jej pełnomocnika
na uchwałę Sądu Najwyższego z 6 lipca 2020 r., sygn. akt I DO 27/20, w
przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego w M.
A.I. do odpowiedzialności karnej za czyn z art. z 177 § 1 k.k.

1. na podstawie art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.
uchyla zaskarżoną uchwałę i na podstawie art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.
umarza postępowanie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie
sędziego Sądu Rejonowego w M. A.I. do odpowiedzialności karnej za
przestępstwo z art. 177 § 1 k.k.;

2. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 15 czerwca 2020 r., sygn. akt PO I Ds. (...), prokurator delegowany do Prokuratury Okręgowej w E. wystąpił do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w M. A.I. za to, że: w dniu 11 lipca 2019 r. w M.,

województwo (...), kierując na drodze publicznej samochodem osobowym marki Toyota Rav4 nr rej. (...), umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że nie dostosował prędkości jazdy do obowiązującego ograniczenia administracyjnego do 50 km/h jako prędkości dopuszczalnej i prowadził pojazd z prędkością 72 km/h, w następstwie czego, w momencie wejścia na jezdnię w miejscu do tego nieprzeznaczonym przez pieszego R.J. nie zdołał zatrzymać przed nim kierowanego przez siebie pojazdu, który uderzył w pieszego, w wyniku czego R.J. doznał wieloodłamowego złamania obu kości podudzia w połowie długości członów, złamania przynasady bliższej kości piszczelowej, rozległych otarć naskórka głowy w obrębie mózgowiczaszki i twarzoczaszki, otarć naskórka łokcia prawego, powłok brzucha i kolana lewego, które to obrażenia spowodowały u R. J. naruszenie czynności kończyny dolnej prawej i narządu ruchu na czas przekraczający 7 dni (około 2-3 miesiące), tj. o czyn z art. 177 § 1 k.k.

Uchwałą z 6 lipca 2020 r., sygn. akt I DO 27/20, Sąd Najwyższy zezwolił na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego w M. A.I. do odpowiedzialności karnej za czyn opisany we wniosku.

Zażalenie na powyższą uchwałę wniósł w imieniu własnym sędzia A.I., wnosząc o „nieuchylenie jego immunitetu” oraz jego pełnomocnik adwokat Ł.R., zaskarżając ją w całości na korzyść sędziego objętego wnioskiem.

Pełnomocnik sędziego A. I. zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na pominięciu i nieustaleniu podstawowych i wyłączających karalność faktów niezbędnych dla rozstrzygnięcia kwestii prejudycjalnej, rozumianej jako należyte i dostateczne uprawdopodobnienie popełnienia czynu zabronionego kwalifikowanego z art. 177 k.k. w postaci:

- a) niemożności zaobserwowania,
- b) braku obowiązku przewidywania,

przebiegania przez pieszego R. J. drogi, którą poruszał się sędzia A.I. z jednoczesnym naruszeniem przez pieszego sześciu obowiązków przewidzianych przez prawo, mimo tego, że ustalenie tych faktów było niezbędne dla prawidłowego

i obligatoryjnego zastosowania prawa materialnego (art. 177 § 1 k.k.), możliwe do ustalenia w oparciu o dowody oraz było wcześniej sygnalizowane przez stronę postępowania;

2. naruszenie prawa materialnego, w szczególności art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 4 ustawy Prawo o ruchu drogowym, polegające na wadliwym zastosowaniu tych przepisów poprzez przyjęcie, że możliwa jest odpowiedzialność kierującego pojazdem za wypadek, którego bezpośrednią przyczyną było zachowanie pieszego polegające na zuchwałym i umyślnym naruszeniu licznych przepisów ruchu drogowego, którego kierujący pojazdem nie mógł uprzednio dostrzec ani nie miał obowiązku ich przewidywać, podczas gdy zaistnienie takiego faktu, jako przyczyny wypadku, zwalnia innego uczestnika z odpowiedzialności karnej;

3. naruszenie art. 80 § 2c p.u.s.p. polegające na jego bezzasadnym zastosowaniu i ostatecznie wydaniu uchwały rozstrzygającej o wyrażeniu zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego, mimo braku dostatecznego, w rozumieniu ustawy, uprawdopodobnienia popełnienia przez niego przestępstwa;

4. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że samochód, którym kierował sędzia A.I. bezpośrednio przed wypadkiem poruszał się z prędkością 72 km/h, czyli wyższą niż dopuszczalna prędkość administracyjna na tym odcinku drogi, podczas gdy okoliczność ta nie polega na prawdzie;

5. naruszenie przepisów postępowania w szczególności art. 193 i 194 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. polegające na uznaniu za dopuszczalny i pełnowartościowy dowód z opinii biegłego, tj. B. Sp. z o.o. w L., podczas gdy podmiot ten nie może pełnić funkcji biegłego w procesie karnym;

6. naruszenie prawa materialnego w szczególności art. 1 § 2 w zw. z art. 115 § 2 k.k. polegające na ich bezzasadnym niezastosowaniu i niewyrażeniu przez sąd I instancji poglądów co do oceny prawnej czynu opisanego przez Prokuratora, mimo tego, że stosowanie prawa materialnego we wskazanym zakresie następuje z urzędu i stanowi obowiązek sądu I instancji w postępowaniu o uchylenie immunitetu wobec sędziego.

Formułując powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez nieuwzględnienie wniosku i wydanie uchwały odmawiającej wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego A.I.

Pismem z 18 stycznia 2021 r. adw. Ł. R. poinformował Sąd Najwyższy o śmierci sędziego A. I., wnosząc o uchylenie zaskarżonej uchwały i umorzenie postępowania.

W oparciu o wskazaną wyżej informację uzyskano odpis skróconego aktu zgonu nr (...), z treści którego wynika, że sędzia Sądu Rejonowego w M. A.I. zmarł w dniu 16 stycznia 2021 roku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Śmierć sędziego Sądu Rejonowego w M. A.I. stanowi ujemną przesłankę procesową, wykluczającą kontynuowanie postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k., który znajduje zastosowanie w takiej sytuacji, nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy oskarżony zmarł. Nie ulega także wątpliwości, że przepis ten znajduje zastosowanie wobec podejrzanego (art. 71 § 3 k.p.k.), a w postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej wobec sędziego objętego wnioskiem, który w postępowaniu karnym jest osobą podejrzaną. Wskazać także należy, iż treść przepisu art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k. ma charakter stanowczy, co skutkuje koniecznością jego zastosowania niezależnie od stadium procesu, w którym zaistnieje wskazana przesłanka, a więc także po wydaniu orzeczenia przez sąd I instancji, a przed jego uprawomocnieniem (zob. w szczególności: wyrok Sądu Najwyższego z 3 lutego 2021 r., II KK 425/20, LEX nr 3119760; wyrok Sądu Najwyższego z 11 maja 2017 r., II KK 126/17, LEX nr 2294392, wyrok Sądu Najwyższego z 6 czerwca 2013 roku, III KK 147/13, LEX nr 1318414).

Wskazać także należy, że w świetle art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k., który znajduje odpowiednie zastosowanie w postępowaniu w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8-11 k.p.k. Z powyższej regulacji w sposób jednoznaczny wynika zatem, iż negatywna przesłanka procesowa w postaci śmierci oskarżonego (sędziego objętego wnioskiem) stanowi bezwzględną przyczynę odwoławczą i prowadzi do uchylenia nieprawomocnego orzeczenia sądu I instancji.

W realiach niniejszej sprawy, objęty wnioskiem sędzia Sądu Rejonowego w M. A.I. zmarł po wniesieniu zażalenia na orzeczenie sądu meriti, a przed terminem posiedzenia sądu odwoławczego. Zachodzi zatem negatywna przesłanka procesowa (art. 17 § 1 pkt 5 k.p.k.), stanowiąca zarazem bezwzględną przyczynę odwoławczą (art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.), która nakazuje, niezależnie od granic zaskarżenia i zarzutów podniesionych w środkach odwoławczych, uchylenie zaskarżonego orzeczenia i umorzenie postępowania. Tym samym konieczne stało się uchylenie uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2020 r., sygn. I DO 27/20, zezwalającej na pociągnięcie sędziego A.I. do odpowiedzialności karnej za przestępstwo z art. 177 § 1 k.k. oraz umorzenie postępowania delibacyjnego.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji uchwały.